

Súd: Okresný súd Rožňava
Spisová značka: 12C/30/2012
Identifikačné číslo súdneho spisu: 7811201709
Dátum vydania rozhodnutia: 26. 03. 2012
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Edita Kušnírová
ECLI: ECLI:SK:OSRV:2012:7811201709.4

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Rožňava, sudkyňou JUDr. Editou Kušnírovou, v právnej veci žalobcu CETELEM SLOVENSKO a. s., so sídlom v Bratislave, Panenská 7, IČO: 35787783, práv. zast. JUDr. Helenou Strachotovou, usadenou euroadvokátkou, so sídlom v Martine, Hviezdoslavova 7, proti žalovanému Y. H., W.. XX. XX. XXXX, W. F. C., X. XXXX/XX, v konaní zastúpený ustanoveným opatrovníkom R.. Y. T., zamestnancom tunajšieho súdu, o zaplatenie 274,79 Eur s príslušenstvom, takto

rozhodol:

Žalovaný je povinný zaplatiť žalobcovi sumu 108,71 Eur s úrokom z omeškania vo výške 9,25 % ročne od 16. 04. 2009 do zaplatenia v lehote do troch dní odo dňa právoplatnosti rozsudku.

Náhradu trov konania súd účastníkom nepriznáva.

odôvodnenie:

Žalobca sa podanou žalobou domáhal voči žalovanému zaplatenia sumy 274,79 Eur spolu s úrokom z omeškania vo výške 9,25 % ročne, za čas od 16. 04. 2009 do zaplatenia. Žalobu odôvodnil tým, že uzavrel so žalovaným Zmluvu o poskytnutí spotrebiteľského úveru zo dňa 31. 03. 2008. Na základe úverovej zmluvy poskytol žalobca žalovanému úver vo výške 364,80 Eur na nákup spotrebného tovaru. Žalobca za žalovaného uhradil časť kúpnej ceny tovaru zodpovedajúcu výške poskytnutého úveru a žalovaný tovar prevzal. Žalovaný sa zaviazal splatiť spotrebiteľský úver v 12 -tich mesačných splátkach vo výške 38,27 Eur mesačne. Záväzok splácať úver riadne a včas nesplnil. Žalobca žalovaného vyzval na zaplatenie zmluvnej pokuty vo výške 8 % z dlžnej čiastky, so splatením ktorej sa žalovaný dostal do omeškania, naposledy listom zo dňa 09. 06. 2009. Dňa 15. 04. 2009 sa stal splatný dlh žalovaného vo výške 274,79 Eur, ktorý vznikol čerpaním peňažných prostriedkov. Keďže žalovaný neposkytol úhrady v lehote splatnosti, požadoval žalobca aj zaplatenie úroku z omeškania v zmysle ust. § 369 Obchodného zákonníka (ďalej len „ObZ“).

Vo veci bol vydaný platobný rozkaz sp. zn. 14Ro/45/2011 - 12 zo dňa 01. 03. 2011, ktorý bol zrušený uznesením sp. zn. 14Ro/45/2011 - 53 zo dňa 20. 01. 2012, pre nemožnosť jeho doručenia žalovanému.

Súd žalovanému ustanovil opatrovnia podľa ust. § 29 ods. 2, 6 O.s.p., uznesením sp. zn. 12C/30/2012 - 63 zo dňa 09. 03. 2012, pretože počas konania nebolo možné zistiť miesto jeho pobytu.

Žalobca požiadal písomne, aby súd konal a rozhodol v jeho neprítomnosti, na základe predložených dôkazov v intenciách žalobného návrhu, súčasne pripojil aj výpisy z účtu žalovaného, sadzobník poplatkov Cetelem Slovensko.

Opatrovník žalovaného po oboznámení sa s listinnými dôkazmi nenavrhol ďalšie doplnenie dokazovania.

Medzi účastníkmi konania bola uzavretá Zmluva o poskytnutí spotrebiteľského úveru č. 2625895 73268749 zo dňa 31. 03. 2008. Z predmetnej zmluvy vyplynulo, že bol poskytnutý úver vo výške 10.990,- Sk, pričom predajná cena tovaru bola 15.990,- Sk. Priama platba pri uzavretí zmluvy bola zaplatená v sume 5.000,- Sk. Úver bol poskytnutý na „financovanie nákupu čierneho elektra“. Ako partnerka klienta - žalovaného, bola uvedená Y. H.Á.. V časti povolenie klienta bolo zaznamenané, že sa jedná o zamestnanca pracujúceho na živnosť pre jedného zamestnávateľa - ENERGYCO, s. r. o., Rožňava. Bol dohodnutý počet mesačných splátok 12 vo výške 1.153,- Sk mesačne, spolu 13.836,- Sk. Splatnosť prvej splátky bola dohodnutá do 15. 04. 2008. Ročná úroková sadzba predstavovala výšku 39 %, RPMN 55,26 %.

Podľa bodu III. - 4.1. Všeobecných podmienok Cetelem Slovensko a. s., (ďalej len „VP“), klient je povinný riadne a včas splácať poskytnutý úver, a to formou dohodnutých pravidelných mesačných splátok, ak nie je dohodnuté inak. Podľa bodu V. - 3. VP, ak klient poruší svoju povinnosť splácať poskytnutý úver riadne a včas, je CETELEM oprávnený požadovať od klienta, aby zaplatil zmluvnú pokutu vo výške 8 % z každej splátky, s úhradou ktorej sa dostal do omeškania viac než 30 dní. Z bodu V.-5. uvedených podmienok vyplýva, že výpoveď zmluvy o úvere ako aj odstúpenia od zmluvy je potrebné vykonať formou doporučeného listu, výpoveď je účinná okamihom jej doručenia druhej strane. Odstúpenie nadobúda účinnosť ku koncu kalendárneho mesiaca nasledujúceho po mesiaci, v ktorom bolo doručené oznámenie o odstúpení druhej zmluvnej strany. Ku dňu účinnosti odstúpenia, alebo výpovede zmluvy o úvere je splatný celý dlh klienta voči CETELEM-u. Odo dňa splatnosti dlhu je CETELEM oprávnený účtovať úroky z omeškania klientovi vo výške 0,08 % z dlžnej sumy za každý aj začatý deň omeškania.

Listom zo dňa 09. 06. 2009 žalobca odstúpil od úverovej zmluvy, s poukazom na omeškanie so splácaním poskytnutého úveru, ktorého splatnosť v celom rozsahu nastala 15. 04. 2009, s tým, že ku dňu odstúpeniu predstavovala dlžná suma 274,79 Eur, a pozostávala zo sumy 232,69 Eur- z dlžných mesačných splátok úveru, zo sumy 42,11 Eur - zo zmluvnej pokuty za omeškanie so splácaním úveru. Žalovaný bol upozornený na to, že počínajúc dňom 16. 04. 2009 mu je účtovaný úrok z omeškania vo výške 0,08 % denne z dlžnej sumy.

Z pripojeného výpisu z účtu číslo ÚP: 4266119918 9 0 01, ku dňu 20. 03. 2012 vyplynulo, že žalovaný prevzal úver dňa 01. 04. 2008 vo výške 364,80 Eur. Od uvedeného obdobia vykonával úhrady nepravidelne, v mesiaci máj 2008 a v mesiaci júl 2008 vo výške 38,27 Eur, v septembri 2008 vo výške 116,11 Eur, v decembri 2008 vo výške 111,27 Eur. Od uvedeného obdobia neboli zaevidované žiadne úhrady úveru. K 02. 06. 2009 bola zúčtovaná suma pre účely právneho vymáhania vo výške 274,79 Eur. Žalovaný celkom zaplatil sumu 303,92 Eur k uvedenému termínu.

Podľa ust. § 4 ods. 1 Zákona č. 258/2001 Z.z., zmluva o spotrebiteľskom úvere musí mať písomnú formu, inak je neplatná, pričom spotrebiteľ dostane jedno vyhotovenie zmluvy o spotrebiteľskom úvere.

Podľa ust. § 3 ods. 3 Zákona č. 250/2007 Z.z. o ochrane spotrebiteľa v znení neskorších predpisov, účinný v čase uzavretia zmluvy (od 01. 10. 2007), každý spotrebiteľ má právo na ochranu pred neprijateľnými podmienkami v spotrebiteľských zmluvách.

Podľa ust. § 52 ods. 1 OZ, spotrebiteľskou zmluvou je každá zmluva bez ohľadu na právnu formu, ktorú uzatvára dodávateľ so spotrebiteľom.

Podľa odseku 2 uvedeného ustanovenia, ustanovenia o spotrebiteľských zmluvách, ako aj všetky iné ustanovenia upravujúce právne vzťahy, ktorých účastníkom je spotrebiteľ, použijú sa vždy, ak je to na prospech zmluvnej strany, ktorá je spotrebiteľom. Odlíšné zmluvné dojednania alebo dohody, ktorých obsahom alebo účelom je obchádzanie tohto ustanovenia, sú neplatné.

Podľa odseku 3 uvedeného ustanovenia, dodávateľ je osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy koná v rámci predmetu svojej obchodnej alebo inej podnikateľskej činnosti.

Podľa odseku 4 uvedeného ustanovenia, spotrebiteľ je osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy nekoná v rámci predmetu svojej obchodnej činnosti alebo inej podnikateľskej činnosti.

Podľa ust. § 53 ods. 1 OZ, spotrebiteľské zmluvy nesmú obsahovať ustanovenia, ktoré spôsobujú značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa (ďalej len "neprijateľná podmienka"). To neplatí, ak ide o predmet plnenia, cenu plnenia alebo ak boli neprijateľné podmienky individuálne dojednané.

Podľa odseku 2 uvedeného ustanovenia, za individuálne dojednané zmluvné ustanovenia sa nepovažujú také, s ktorými mal spotrebiteľ možnosť oboznámiť sa pred podpisom zmluvy, ak nemohol ovplyvniť ich obsah.

Podľa odseku 3 uvedeného ustanovenia, ak dodávateľ nepreukáže opak, zmluvné ustanovenia dohodnuté medzi dodávateľom a spotrebiteľom sa nepovažujú za individuálne dojednané

Podľa odseku 4, písm. k.) uvedeného ustanovenia, za neprijateľné podmienky uvedené v spotrebiteľskej zmluve sa považujú najmä ustanovenia, ktoré požadujú od spotrebiteľa, ktorý nesplnil svoj záväzok, aby zaplatil neprimerane vysokú sumu ako sankciu spojenú s nesplnením jeho záväzku.

Podľa odseku 5 uvedeného ustanovenia, neprijateľné podmienky upravené v spotrebiteľských zmluvách sú neplatné.

Podľa odseku 6 uvedeného ustanovenia, ak je v spotrebiteľskej zmluve predmetom záväzku poskytnutie peňažných prostriedkov za neprimeranú odplatu, súd môže odplatu znížiť; prihliadne pritom najmä na odplaty poskytované bankami pri spotrebných úveroch. Ak súd rozhodne o znížení odplaty za poskytnuté peňažné prostriedky a spotrebiteľ splnil svoj záväzok vo väčšom rozsahu, ako bol podľa rozhodnutia súdu povinný, dodávateľ je povinný bez zbytočného odkladu vrátiť spotrebiteľovi plnenie, ktoré presahuje výšku poskytnutých peňažných prostriedkov a primeranej odplaty.

V danom prípade ide o poskytnutý úver, na základe ktorého sa veriteľ zaviazal poskytnúť žalovanému peňažné prostriedky na úhradu tovaru, ktorý bol dodaný spotrebiteľovi - žalovanému. Žalovaný bol síce označený v zmluve v časti povolenia v úverovej zmluve ako osoba pracujúca na živnosť pre iného zamestnávateľa, avšak žalobca nepreukázal, že by v danom prípade tovar, ktorý bol čiastočne financovaný z úveru, bol kúpený žalovaným pre potreby jeho živnostenskej činnosti. Z toho dôvodu súd vychádzal z toho, že sa jedná o spotrebiteľský úver. Súd konštatuje, že každá zmluva môže byť spotrebiteľskou, pokiaľ vykazuje znaky určené právnou úpravou. V zmysle vyššie citovaných ustanovení, pre kvalifikáciu zmluvy ako spotrebiteľskej, je dôležité to, že ide o zmluvu, ktorá sa uzatvára vo viacerých prípadoch v rovnakej podobe, medzi podnikateľom vykonávajúcim svoju podnikateľskú činnosť a spotrebiteľom, ktorý nemá možnosť reálnym spôsobom zmeniť obsah pripraveného návrhu zmluvy, nemôže vyjednávať o zmene návrhu s možnosťou dosiahnutia úspechu. Spotrebiteľ má možnosť prijať alebo neprijať návrh zmluvy. Spotrebiteľské zmluvy sú v našom právnom poriadku upravené zákonom o ochrane spotrebiteľa a Občianskym zákonníkom. Súd konštatuje, že zmluva uzavretá medzi účastníkmi konania je spotrebiteľskou zmluvou a preto na uvedený záväzkový vzťah aplikoval vyššie citované ustanovenia Občianskeho zákonníka a zákona o ochrane spotrebiteľa.

Vykonaným dokazovaním bolo preukázané, že žalovaný čerpal peňažné prostriedky, na základe vyššie uvedenej Zmluvy o spotrebiteľskom úvere uzavretej dňa 31. 03. 2008 vo výške 364,80 Eur. Žalovaný vykonával platby len sporadicky, čomu nasvedčuje pripojený výpis z účtu č. ÚP: 4266119918 9 0 01. Povinnosťou žalovaného bolo splácať poskytnutý úver riadne a včas, v dohodnutých splátkach. Preukázateľne túto povinnosť porušil. Dôsledkom porušenia bolo zosplatnenie úveru v celej výške dňom 15. 04. 2009 a odstúpenie od úverovej zmluvy. Žalovaný zaplatil na splátky úveru sumu 303,92 Eur. Spotrebiteľ musí znášať následky porušenia svojich povinností, vo vzťahu k veriteľovi - žalobcovi tým,

že uhradí dlh vo výške, ktorá je v súlade s platnými predpismi a mal by znášať aj primeranú sankciu spojenú s porušením zmluvných povinností.

Prijateľnosť podmienok obsiahnutých v spotrebiteľskej zmluve súd skúmal aj z hľadiska výšky úroku z úveru 29 % ročne, vo vzťahu k poskytnutému úveru v sume 10.990,- Sk (364,80 Eur). Súd porovnával priemerné úrokové miery bánk v čase uzavretia zmluvy, pričom zistil, že v danom období bola priemerná úroková sadzba bánk pre spotrebiteľské úvery pre domácnosti vo výške 13,11 % ročne. Dohodnutý úrok v zmluve presahuje dvojnásobne priemerný úrok bánk. Po prepočte na základe tejto priemernej úrokovej sadzby bánk, primeraný úrok z úveru vo finančnom vyjadrení by predstavoval vo vzťahu k sume 364,80 Eur, sumu 47,83 Eur ($364,80 \times 13,11 / 100 = 47,83$). Po pripočítaní takto vypočítaného úroku k sume poskytnutého úveru, by predstavovala primeraná konečná výška úveru sumu 412,63 Eur. Žalovaný zaplatil na splátky úveru sumu 303,92 Eur. Súd považuje za odôvodnený nárok žalobcu vo vzťahu k žalovanému vo výške rozdielu medzi týmito sumami, ktorý predstavuje sumu 108,71 Eur.

Vzhľadom na uvedené zistenie, súd skúmal, do akej miery možno považovať podmienky uzavretej zmluvy za podmienky vyjadrujúce rovnováhu medzi právami a povinnosťami oboch účastníkov záväzkového vzťahu. Plnenie bolo založené na základe zmluvy, ktorá je nepochybne formulárovou zmluvou, s vopred určenými podrobnými podmienkami a s nemožnosťou ich akejkoľvek zmeny zo strany žalovaného ako spotrebiteľa. Všeobecné obchodné podmienky, ktoré tvorili neoddeliteľnú súčasť zmluvy, boli písané takým drobným písmom, že pozornosti spotrebiteľa mohla uniknúť prípadná neprijateľná podmienka.

Podľa ust. § 39 OZ, neplatný je právny úkon, ktorý svojim obsahom alebo účelom odporuje zákonu alebo ho obchádza alebo sa prieči dobrým mravom.

Podľa ust. § 544 ods. 1 OZ, ak strany dojednávajú pre prípad porušenia zmluvnej povinnosti zmluvnú pokutu, je účastník, ktorý túto povinnosť poruší, zaviazaný pokutu zaplatiť, aj keď oprávnenému účastníkovi porušením povinnosti nevznikne škoda.

Podľa odseku 2 uvedeného ustanovenia, zmluvnú pokutu možno dojednať len písomne a v dojednaní musí byť určená výška pokuty alebo určený spôsob jej určenia.

Plnenie platobných povinností žalovaným súd posudzoval aj v súvislosti so zmluvnou pokutou (čl. V.-3. VP) vo výške 8 %, ktorá tvorila súčasť žalovanej sumy 274,79 Eur, čo vyplynulo z písomného odstúpenia od zmluvy zo dňa 09. 06. 2009. V pripojenom výpise z účtu žalovaného neboli zaznamenané žiadne zmluvné pokuty, len poplatky za upomienky a za omeškanie. Zmluvná pokuta bola zakomponovaná do zmluvných podmienok ako sankcia za porušenie povinností platiť včas a v dohodnutej výške splátky úveru. Formálna podmienka pre platnosť zmluvnej pokuty bola splnená podľa ust. § 544 ods. 2 OZ, napriek tomu súd skúmal zmluvnú pokutu z hľadiska jej obsahu a prijateľnosti zmluvných podmienok.

Okrem uvedenej sankcie si žalobca uplatnil aj úrok z omeškania vo výške 9,25 % ročne, v zmysle ust. § 369 OZ. Vzhľadom k tomu, že uvedený záväzkový vzťah súd posudzoval v zmysle príslušných ustanovení OZ, aj pri výške úroku z omeškania, postupoval v zmysle príslušného ust. § 517 ods. 1, 2 OZ, v spojitosti s ust. § 3 ods. 1 Nariadenia vlády č. 586/2008 Z.z. účinného od 01. 01. 2009, ktorým sa mení a dopĺňa Nariadenie vlády č. 87/1995 Z.z. V zmysle uvedeného ustanovenia výška úrokov z omeškania je o 8 percentuálnych bodov vyššia ako základná úroková sadzba Európskej centrálnej banky, platná k prvému dňu omeškania s plnením peňažného dlhu.

Za prvý deň omeškania žalobca určil deň po zosplatnení úveru, to znamená 16. 04. 2009. K uvedenému dňu predstavovala úroková sadzba Európskej centrálnej banky výšku 1,25 %, s pripočítaním 8 percentuálnych bodov, spolu 9,25 %. Uplatnený úrok z omeškania je v súlade s uvedeným ustanovením, z toho dôvodu uvedený úrok priznal.

Súd je toho názoru, že úrok z omeškania, ktorý si žalobca uplatnil a ktorý súd priznal, plní rovnakú sankčnú úlohu ako zmluvná pokuta a v prípade uplatňovania oboch sankcií za to isté porušenie zmluvných povinností, by to znamenalo určitú nerovnováhu v záväzkovom vzťahu v neprospech spotrebiteľa. Ide totiž o duplicitné sankcie, výška ktorých by spolu dosahovala najmenej 17,25 % ročne, pričom frekvencia zmluvných pokút by rádovalo predstavovala vyššie percento, pretože ako sankcia mohla byť uplatňovaná pri každom omeškaní so zaplatením mesačnej splátky (niekoľkokrát za rok).

Z toho dôvodu súd dospel k záveru, že zmluvná podmienka, obsahom ktorej bol neprimerane vysoký úrok z úveru, zmluvná pokuta za porušenie platobných povinností, sú neprijateľnými podmienkami pre rozpor s dobrými mravmi a teda v tejto časti súd považuje uzavretú úverovú zmluvu za absolútne neplatnú v zmysle ust. § 39 OZ.

Zhodnotením vykonaného dokazovania súd dospel k záveru, že žalobca sa dôvodne domáhal zaplatenia sumy 108,71 Eur, titulom splatenia poskytnutého úveru, zaplatenia úroku z omeškania. V tejto časti súd žalobe vyhovel a vo zvyšujúcej časti súd žalobu zamietol ako nedôvodnú.

Podľa ust. § 142 ods. 2 O.s.p., ak mal účastník vo veci úspech len čiastočný, súd náhradu trov pomerne rozdelí, prípadne vysloví, že žiadny z účastníkov nemá na náhradu trov právo.

V danom prípade mali žalobca aj žalovaný len čiastočný úspech vo veci, žalobca 40 %, žalovaný 60 %. Konečný úspech vo veci v rozsahu 20 % mal žalovaný, ktorý si však neuplatnil náhradu trov konania, z toho dôvodu súd nepriznal žiadnemu z účastníkov náhradu trov konania.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku možno podať odvolanie, v lehote do 15 dní odo dňa jeho doručenia, na Krajský súd v Košiciach, prostredníctvom tunajšieho súdu.

Podľa ust. § 205 ods. 1,2 O.s.p. v odvolaní sa má popri všeobecných náležitostiach (§ 42 ods. 3) uviesť, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, v čom sa toto rozhodnutie alebo postúp súdu považuje za nesprávny a čoho sa odvolateľ domáha.

Odvolanie proti rozsudku alebo uzneseniu, ktorým bolo rozhodnuté vo veci samej, možno odôvodniť len tým, že

- a) v konaní došlo k vadám uvedeným v § 221 ods. 1,
- b) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- c) súd prvého stupňa neúplne zistil skutkový stav veci, pretože nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- d) súd prvého stupňa dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- e) doteraz zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú tu ďalšie skutočnosti alebo iné dôkazy, ktoré doteraz neboli uplatnené (§ 205a),
- f) rozhodnutie súdu prvého stupňa vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Ak povinný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, oprávnený môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa osobitného zákona.